

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSR ze dne 17.02.1960, sp. zn. 1 Tz 60/59, ECLI:CZ:NS:1960:1.TZ.60.1959.1

Číslo: 35/1960

Právní věta: V zájmu výchovy neodpovědných řidičů motorových vozidel a s ohledem na bezpečnost lidí a majetku, je namíste uložení nepodmíněného vedlejšího trestu zákazu řízení motorových vozidel, i když jinak svědčí okolnosti pro podmíněný odklad výkonu hlavního trestu. Ovšem ani této zásady nelze používat mechanicky a bez náležitého uvážení každého konkrétního případu. I při ukládání vedlejšího trestu, zejména pracujícím, kteří vedou jinak řádný život pracujícího člověka, je třeba vždy pečlivě uvážit, na jakou dobu se z hledisek uvedených v § 19 odst. 1 tr. zák., a z hlediska účelu trestu ve smyslu § 17 odst. 1 písm. b), c) tr. zák. jeví nutným trest vyslovit a zda dosažení účelu vedlejšího trestu lze podle § 24 odst. 2 tr. zák. očekávat i bez jeho výkonu.

Soud: Nejvyšší soud ČSR

Datum rozhodnutí: 17.02.1960

Spisová značka: 1 Tz 60/59

Číslo rozhodnutí: 35

Číslo sešitu: 7-8

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Alkohol, Doprava, Recidiva, Trest, Trest odnětí svobody podmíněný, Zákaz činnosti

Předpisy: 86/1950 Sb. § 17

§ 187

§ 19

§ 24

§ 51

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 35/1960 sb. rozh.

V zájmu výchovy neodpovědných řidičů motorových vozidel a s ohledem na bezpečnost lidí a majetku, je namíste uložení nepodmíněného vedlejšího trestu zákazu řízení motorových vozidel, i když jinak svědčí okolnosti pro podmíněný odklad výkonu hlavního trestu.

Ovšem ani této zásady nelze používat mechanicky a bez náležitého uvážení každého konkrétního případu. I při ukládání vedlejšího trestu, zejména pracujícím, kteří vedou jinak řádný život pracujícího člověka, je třeba vždy pečlivě uvážit, na jakou dobu se z hledisek uvedených v § 19 odst. 1 tr. zák., a z hlediska účelu trestu ve smyslu § 17 odst. 1 písm. b), c) tr. zák. jeví nutným trest

vyslovit a zda dosažení účelu vedlejšího trestu lze podle § 24 odst. 2 tr. zák. očekávat i bez jeho výkonu.

(Rozhodnutí Nejvyššího soudu ze 17. února 1960 - 1 Tz 60/59.)

Obžalovaný řidič STS dne 13. 6. 1958 po svém zaměstnání vypil v hostinci v Kačici pět desetistupňových piv a jednu odlivku vína, ač měl před sebou jízdu na motocyklu Manet do svého bydliště v Srbech, načež v podnapilém stavu jel na motocyklu po silnici domů.

Lidový soud v Novém Strašecí uznal obžalovaného vinným trestným činem opilství podle § 187 odst. 2 tr. zák. a odsoudil ho k trestu odnětí svobody na 6 měsíců, podle § 51 tr. zák. k vedlejšímu trestu zákazu řízení motorových vozidel na dobu 5 let a povolil mu podmíněný odklad výkonu trestů se zkušební dobou 3 let.

Krajský soud v Praze k odvolání okresního prokurátora zrušil výrok rozsudku lidového soudu o podmíněném odkladu výkonu vedlejšího trestu zákazu činnosti a vyslovil, že tento trest je nepodmíněný.

Nejvyšší soud ke stížnosti pro porušení zákona podané předsedou Nejvyššího soudu vyslovil porušení zákona v ustanoveních § 17 odst. 1 písm. b), c), § 19 odst. 1 a § 24 odst. 2 tr. zák., zrušil rozsudek krajského soudu v celém rozsahu, rozsudek lidového soudu ve výroku o vedlejšímu trestu zákazu činnosti na úseku řízení motorových vozidel na dobu pěti let, který byl podmíněně odložen na dobu tří let a uložil obžalovanému podle § 51 tr. zák. nový vedlejší trest zákazu řízení motorových vozidel včetně motorového kola na dobu tří let. I tento vedlejší trest podmíněně odložil na zkušební dobu tří let stejně jako hlavní trest odnětí svobody.

Z odůvodnění:

Právní posouzení zjištěného jednání obžalovaného, jakož i výměra trestu hlavního, odpovídají výsledkům řízení, okolnostem případu i zákonu.

Rovněž k uložení vedlejšího trestu zákazu řízení motorových vozidel bylo přikročeno právem, neboť hledíc k § 51 odst. 2 písm. b) tr. zák. nelze u obžalovaného vzhledem k jeho předchozím odsouzením vyloučit, že by napříště nepoužil motorového vozidla neodpovědným způsobem. Lidový soud však pochybil v tom směru, že dobu trvání tohoto vedlejšího trestu stanovil na 5 let.

Vedlejší trest má být uložen tak, aby vhodně doplnil trest hlavní a napomáhal dosažení jeho účelu ve smyslu § 17 tr. zák. Při výměře trestu vedlejšího je nutno se řídit - stejně jako při výměře trestu hlavního - hledisky uvedenými v § 19 odst. 1 tr. zák. Zákaz činnosti jako vedlejší trest lze ve smyslu § 51 odst. 3 tr. zák. uložit na dobu od 1 roku do 5 let. Pro účely stanovení doby trvání tohoto trestu v rámci uvedené sazby měl tedy lidový soud uvážit zejména způsob provedení trestného činu a jeho následky, míru zavinění a osobu pachatele, možnosti jeho nápravy a okolnosti přitěžující a polehčující. Lidový soud, uloživ vedlejší trest zákazu činnosti na 5 let, však vůbec nezdůvodnil, proč považoval za nutné určit výměru tohoto trestu právě na uvedenou delší dobu.

I když trestný čin obžalovaného nelze v žádném případě podceňovat, je nutno uvážit, že tímto činem nevznikla žádná škoda. Obhajoba obžalovaného, že si chtěl vypít po svém zaměstnání jedno pivo a že k vypití dalších alkoholických nápojů byl sveden jinými osobami oslavujícími svátek Antonína, nebyla vyvrácena. Obžalovaný pochází z dělnické rodiny a pracuje stále rovněž jako dělník, naposled jako řidič - kombajnér. Podle důkazů založených ve spise vykazuje obžalovaný na pracovišti velmi dobrou pracovní morálku, obětavost a vzorné chování. Vede spořádaný život a má kladný poměr k lidově demokratickému zřízení. Byl sice již pro dopravní delikty trestán, a to v roce 1949 pro přestupek podle § 431 tr. zákl. z roku 1852 a v roce 1950 pro přečin podle § 335 cit. zák., od té doby však nemá

záznam o spáchání nějakého trestného činu nebo přestupku v dopravě. Z obsahu spisu také nevyplývá, že by obžalovaný měl sklon k požívání alkoholických nápojů. Lze tedy říci, že v daném případě šlo o celkem nahodilé vybočení z mezí řádného života. Trestný čin, o který nyní jde, obžalovaný kajicně doznal a jeho spáchání upřímně litoval. Z těchto všech okolností, k nimž lidový soud náležitě nepřihlédl, je nutno dojít k závěru, že k nápravě obžalovaného postačí vedlejší trest zákazu činnosti, uložený na kratší dobu, než 5 let.

Krajský soud toto pochybení lidového soudu nenapravit, ač při rozhodování o odvolání prokurátora tak učinit mohl. Naopak krajský soud vyslovil, že tento vedlejší trest uložený lidovým soudem podmíněně, je nepodmíněný.

Zásadně je v zájmu bezpečnosti lidí i majetku, jakož i výchovy neodpovědných řidičů motorových vozidel, aby byly ukládány nepodmíněné vedlejší tresty zákazu řízení motorových vozidel, i když jinak svědčí okolnosti pro podmíněný odklad výkonu hlavního trestu.

Ovšem ani této zásady nelze používat mechanicky a bez náležitého uvážení každého konkrétního případu. I při ukládání vedlejšího trestu, zejména pracujícím, kteří vedou jinak řádný život pracujícího člověka, je třeba vždy pečlivě uvážit, na jakou dobu se z hledisek uvedených v § 19 odst. 1 tr. zák. a z hlediska účelu trestu ve smyslu § 17 odst. 1 písm. b), c) tr. zák. jeví nutným trest vyslovit a zda dosažení účelu vedlejšího trestu lze podle § 24 odst. 2 tr. zák. očekávat i bez jeho výkonu. V daném případě to bylo tím významnější, že uložení tohoto vedlejšího trestu se dotýkalo přímo pracovní náplně obžalovaného.

Jak již bylo zdůrazněno, obžalovaný nejeví sklon k požívání alkoholických nápojů a od roku 1950 se nedopustil jednání, které by nasvědčovalo, že je neukázněným řidičem motorových vozidel. Naopak řízení motorového vozidla - kombajnu - je jeho pravidelným zaměstnáním, při němž se osvědčil jako velmi dobrý a obětavý pracovník. Uváží-li se, že trestný čin, jímž byl uznán vinným, byl jen mimořádným vybočením z jinak řádného jeho života, měl krajský soud uvážit, zda podmíněně uložený vedlejší trest zákazu řízení motorových vozidel, dotýkající se přímo pracovní náplně obžalovaného, nesplní účinnějším způsobem výchovný účel trestu, tj. zda nepovede spolu s podmíněným hlavním trestem odnětí svobody k tomu, aby si obžalovaný náležitě uvědomil nesprávnost svého počínání a napříště se takového jednání vyvaroval, než nepodmíněný vedlejší trest, který může citelně zasáhnout osobní a rodinné poměry obžalovaného do té míry, že by takový trest působil jako trest represivní; takovýto trest však není vzhledem k již zdůrazněným okolnostem souzeného případu namístě.

Jestliže krajský soud přesto vyslovil vedlejší trest zákazu činnosti nepřiměřeně dlouhého trvání nepodmíněně, porušil tím zákon v již uvedených ustanoveních § 17 odst. 1 písm. b), c), § 19 odst. 1 § 24 odst. 2 tr. zák.

Bylo proto nutno rozsudek krajského soudu zrušit a zrušit rovněž rozsudek lidového soudu ve výroku o vedlejší trestu zákazu řízení motorových vozidel na dobu pěti let a obžalovanému uložit nový vedlejší trest zákazu řízení motorových vozidel na přiměřenou kratší dobu, rovněž podmíněný.